

۱ در بین عبارت‌های زیر، کدام موارد درست هستند؟

- الف - تنوع و تکثر معانی، موجب دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.
- ب - مطالعه‌ی موردی، نوعی پژوهش است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته است.
- پ - دامنه‌ی کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی همانند علوم طبیعی بسیار متنوع است.
- ت - پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی در برخی رویکردهای جامعه‌شناسی، موجب هویت‌زدایی از پدیده‌های اجتماعی و انسانی می‌شود.

۱ «ب»، «پ» ۲ «الف»، «ت» ۳ «الف»، «پ» ۴ «ب»، «ت»

۲ هریک از عبارت‌های زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- درک و فهم دلالت‌های کنش
 - فهم زندگی اجتماعی
 - پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها
 - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف
- ۱ فعال و خلاق بودن کنشگران فردی و جمعی - معنا داشتن عمل کنشگران - وجود معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت - تنوع و تکثر معانی
- ۲ راه یافتن به معانی نهفته در کنش‌ها - معنا داشتن عمل کنشگران - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - تنوع در فرهنگ و معانی ذهنی جهان‌های اجتماعی
- ۳ عمل کنشگر و زمینه‌های فرهنگی آن - وجود معانی ذهنی در کنشگران - پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها - پدید آمدن معانی ذهنی و فرهنگی در جوامع گوناگون
- ۴ عمل کنشگر و زمینه‌های فرهنگی آن - راه یافتن به معانی نهفته در کنش‌ها - فعالیت و خلاقیت کنشگران - خلاق و فعال بودن انسان در تولید معانی

۳ به‌ترتیب وجه اشتراک جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری چیست و نتیجه‌ی یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه کدام است؟

- ۱ توجه به معنای کنش‌های اجتماعی - مغلوب شدن انسان توسط نظم اجتماعی
- ۲ تأکید بر روش تجربی در جامعه‌شناسی - شناخت جامعه و پدیده‌های اجتماعی به عنوان پدیده‌های وابسته به انسان
- ۳ مطالعه‌ی پدیده‌های اجتماعی از طریق حواس - ناتوانی در ایجاد تغییری بنیادین در جامعه
- ۴ محدود دانستن علم به علم تجربی - تقلیل انسان‌ها به پیچ‌ومهره‌های نظم اجتماعی

به ترتیبی، هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم مرتبط است؟
 - موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می‌شود.
 - نشانه‌ی پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آنهاست.
 - بر این باور است که کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.

۱) فعالیت و خلاقیت کنشگران - خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی - رویکرد تبیینی

۲) وجود نظریات متفاوت - تنوع و تکثر معانی - رویکرد تبیینی

۳) تنوع و تکثر معانی - فعالیت و خلاقیت کنشگران - رویکرد تفسیری

۴) تنوع و تکثر معانی - وجود نظریات متفاوت - رویکرد تفسیری

کدام گزینه، در رابطه با باور رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی صحیح است؟

۱) همه دانش‌ها، تولیداتی اجتماعی و فرهنگی هستند.

۲) کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.

۳) جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند.

۴) آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود.

چرا رویکرد تفسیری، ملاک و معیاری برای داوری علمی درباره همه لایه‌های قدرت، سیاست و ارزش‌های سیاسی به دست نمی‌دهد؟

۱) وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند ببیند، امکان مقایسه فرهنگ از دست می‌رود. همچنین با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده‌های مادی، از شناخت واقعی آنها بازمی‌ماند.

۲) زیرا با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آنها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آنها بازمی‌ماند. همچنین صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آنها ملاک و معیاری به دست آورد.

۳) با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند قابل مطالعه علمی نمی‌داند. علاوه بر این، سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم، وجوهی محسوس دارد که رویکرد تفسیری، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.

۴) زیرا صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آنها با یکدیگر ملاک و معیاری به دست آورد. علاوه بر این، سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها، وجوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.

لازمه‌ی شناخت پدیده‌های اجتماعی، تفاوت‌های فردی - اجتماعی و انسان‌ها است.

۱) شناخت صحیح و توانمان - وجوه مشترک ۲) مشابیه‌های فراوان - کشف حقیقت

۳) تنوع فرهنگ‌ها - موقعیت اجتماعی ۴) شناخت پیچیدگی پدیده‌ها - هویت فرهنگی

۸ کدام گزاره در ارتباط با جامعه‌شناسی تفسیری درست است؟

- ۱) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی می‌دانست و آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت.
- ۲) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری نمی‌دانست و معتقد بود که هنوز علم به علوم تجربی وابسته است.
- ۳) آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه‌ی پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.
- ۴) کنش اجتماعی را معنادار می‌دانست و پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی می‌دانست که از طریق حواس و معنا قابل مطالعه هستند.

۹ بررسی و مطالعه‌ی پدیده‌های انسانی و اجتماعی در چه صورت به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه می‌انجامد؟

- ۱) بدون توجه به عمق آن‌ها
- ۲) بدون توجه به هدف آن‌ها
- ۳) بدون توجه به روش آن‌ها
- ۴) بدون توجه به علل شکل‌گیری آن‌ها

۱۰ کدام گزینه، هدف جامعه‌شناسی تبیینی را به درستی نشان می‌دهد؟

- ۱) چگونگی روابط میان اعضا
- ۲) معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
- ۳) پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- ۴) انتقاد از وضع موجود، تجویز وضع مطلوب و راه رسیدن به آن

۱۱ کدام گزینه، موضوع رویکرد تفسیری می‌باشد؟

- ۱) کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها
- ۲) پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- ۳) معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
- ۴) کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن

۱۲ به اعتقاد ماکس وبر، چرا جامعه‌شناس، نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آن‌ها بپردازد؟

- ۱) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری نمی‌دانست.
- ۲) با این کار جامعه‌شناس از دایره‌ی علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.
- ۳) جامعه‌شناس، نمی‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند.
- ۴) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست.

۱۳ باور رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی در کدام گزینه به درستی اشاره شده است؟

- ۱) کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد.
- ۲) جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند.
- ۳) تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.
- ۴) کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.

۱۴ چگونه بررسی و مطالعه‌ی پدیده‌های انسانی و اجتماعی، به نتیجه‌گیری غلط و اشتباه منجر می‌شود؟

- ۱) توجه نکردن به موضوعات پدیده‌ها
۲) توجه به تنوع پدیده‌های انسانی و اجتماعی
۳) توجه نکردن به شباهت و تفاوت پدیده‌ها
۴) توجه نکردن به عمق پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۱۵ کدامیک از گزینه‌های زیر پس از انقلاب صنعتی، به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد؟

- ۱) بحران معنویت
۲) شهادت‌طلبی
۳) میهن‌دوستی
۴) خودکشی

۱۶ کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) تنوع و تکثر معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
۲) اگر محققى بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده‌ی اجتماعی را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد از روش قوم‌نگاری استفاده می‌کند.
۳) آزمایش به معنای آزمون یک فرضیه در شرایط کاملاً کنترل‌شده‌ای است که توسط محقق ترتیب داده می‌شود، این روش در علوم طبیعی متداول است.
۴) مطالعه‌ی موردی، نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده‌ی مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

۱۷ کدامیک از گزینه‌های زیر پس از انقلاب صنعتی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد؟

- ۱) بحران معنویت
۲) شهادت‌طلبی
۳) میهن‌دوستی
۴) خودکشی

۱۸ چگونه بررسی و مطالعه‌ی پدیده‌های انسانی و اجتماعی، به نتیجه‌گیری غلط و اشتباه منجر می‌شود؟

- ۱) توجه نکردن به موضوعات پدیده‌ها
۲) توجه به تنوع پدیده‌های انسانی و اجتماعی
۳) توجه نکردن به شباهت و تفاوت پدیده‌ها
۴) توجه نکردن به عمق پدیده‌های انسانی و اجتماعی

۱۹ در رویکرد تفسیری:

- ۱) امکان مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط، به وجود می‌آید.
۲) جوامع و فرهنگ‌ها باید از منظر خودشان مطالعه شوند و امکان داوری و مقایسه فرهنگ‌ها وجود ندارد.
۳) یافتن راهی برای داوری علمی درباره‌ی ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه قدرت ضروری دانسته می‌شود.
۴) ارزش‌های انسانی را قابل مطالعه نمی‌داند، از این‌رو با ارزش‌زدایی از قدرت، آن را به عنوان پدیده‌ای خنثی مطالعه می‌کند.

۲۰ کدام عبارت، در مورد قوم‌نگاری درست نیست؟

- ۱) پژوهشی است که برای شناسایی بهتر قومی، کنش‌های آن‌ها را تجربه می‌کند و براساس مشاهده‌ی مشارکتی است.
۲) نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده‌ی مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهای نهفته در کنش‌ها است.
۳) نوعی پژوهش کمی است که برای مطالعه‌ی تمامی ابعاد یک پدیده‌ی اجتماعی خاص و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن به کار می‌رود.
۴) پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره‌ی آن‌ها را دارد زندگی کرده و خود را در شرایط فرهنگی و کنش‌های آن‌ها قرار می‌دهد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی موارد نادرست:

- ب - قوم‌نگاری، نوعی پژوهش است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش نهفته‌اند.
پ - دامنه کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی برخلاف علوم طبیعی بسیار محدود است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به زمینه‌ی فرهنگی‌ای که کنشگر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم.
- برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت.
- فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه‌ی آن، پدید آمدن خرده فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی می‌شود.
- خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.
(۲) و (۳) توضیحات و مطالب به شکل جابه‌جا نوشته شده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- محدود دانستن علم به علم تجربی: با اینکه وبر بر روش تفهومی به عنوان روش ویژه علوم اجتماعی تأکید می‌کرد، اما همچنان علم را به علوم تجربی محدود می‌دانست.
تقلیل انسان‌ها به پیچ‌ومهره‌های نظم اجتماعی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود.
- وجود نظریات متفاوت، نشانه‌ی پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آن‌هاست.
- رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند. بنابراین برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت.

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جامعه‌شناسی تفسیری سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسه آنها با یکدیگر و تشخیص درست از غلط یا خوب از بد ملاک و معیاری به دست آورد. علاوه بر این سیاست و قدرت خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها، جوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری به علت تمرکز بر ذهنیت‌ها، توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی موارد نادرست:

- (۲) انسان‌ها همچنان که دارای تفاوت‌های فردی و اجتماعی بسیاری هستند، مشابَهت‌های فراوانی نیز دارند.
(۳) توانایی‌های ذهنی، عاطفی، جسمانی و همچنین ویژگی‌های اجتماعی - فرهنگی مانند تنوع فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی است.
(۴) بخشی از پیچیدگی کنش‌های انسانی به سبب وابستگی این کنش‌ها به ویژگی‌های فردی است.

۸

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت.

(۲) فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست معتقد نبود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه‌ی پدیده‌ها می‌فهمند باید بار شو تجربی اثبات شود و گرنه ارزش علمی ندارد.

(۴) معتقد بود که هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی تفاوت دارد.

۹

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۱۰

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

پیش‌بینی- و کنترل- پدیده‌های اجتماعی هدف جامعه‌شناسی تبیینی می‌باشد.

۱۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

موضوع رویکرد تفسیری، کنش‌های اجتماعی- و معنای آنها است.

۱۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آنها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آنها بپردازد، زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کاربر علمی می‌کند.

۱۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند. بنابراین برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت.

۱۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی و مطالعه‌ی پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آنها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود.

۱۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

پس از انقلاب صنعتی، مسئله‌ی خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد، به گونه‌ای که جامعه‌شناسان، روان‌پزشکان، اقتصاددانان، حقوق‌دانان و حتی فیلسوفان را به مطالعه‌ی این پدیده و چاره‌اندیشی برای آن واداشت.

۱۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تنوع و تکرار معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می‌شود.

(۲) اگر محققى بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده‌ی اجتماعی خاص مثلاً یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه کند و عمق پنهان و منحصر به فرد بودن آن را نشان دهد از روش مطالعه موردی استفاده می‌کند.

(۴) قویمی‌نگاری نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده‌ی مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معناهایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پس از انقلاب صنعتی، مسئله‌ی خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد؛ به گونه‌ای که جامعه‌شناسان، روان‌پزشکان، اقتصاددانان، حقوق‌دانان و حتی فیلسوفان را به مطالعه‌ی این پدیده و چاره‌اندیشی برای آن وا داشت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی و مطالعه‌ی پدیده‌های انسانی و اجتماعی، بدون توجه به عمق آن‌ها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در جامعه‌شناسی تفسیری این‌گونه فرض می‌شود که جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند، بنابراین برای فهم کنش انسان باید به سراغ روش‌هایی رفت که این تنوع‌ها و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد. هم‌چنین در این رویکرد، ملاک و معیاری برای ارزیابی (داوری) علمی وجود ندارد. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: در رویکرد تفهیمی امکان داوری ارزشی و هنجاری وجود ندارد.

گزینه‌ی ۳: ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی است.

گزینه‌ی ۴: ویژگی جامعه‌شناسی تبیینی است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قوم‌نگاری یکی از روش‌های کیفی (نه کمی) است که در آن، پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره‌ی آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند، خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴

